Zielone Biuro

czyli ekologia w biurze

DOBRE PRAKTYKI

ZIELONE BIURO

FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska 2011

Redakcja:
Aleksandra Pacułt

Zespół autorski:
Małgorzata Bartkiewicz
Maciej Kłaczyński
Iwona Kłosok-Bazan
Karolina Likhtarovich
Aleksandra Pacułt
Anna Staworowska-Iwaszuk

Opracowanie graficzne i skład:
Olga Figurska
www.lunatikot.pl

Druk:
Drukarnia Leyko
www.leyko.pl

Wydawca:
FUNDACJA PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
ul. Św. Krzyża 5/6, 31-028 Kraków
tel./fax + 48 12 430 24 43, + 48 12 430 24 65
e-mail: biuro@fpds.pl, www.fpds.pl

ISBN 978-83-61733-06-5

BIBLIOTEKA PARTNERSTWA

Publikacje wydane w ramach Biblioteki Partnerstwa prezentują wiedzę i doświadczenie Fundacji Partnerstwo dla Środowiska i jej partnerów.

Copyright by Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
Kraków 2011
Wszelkie prawa zastrzeżone

Spis treści

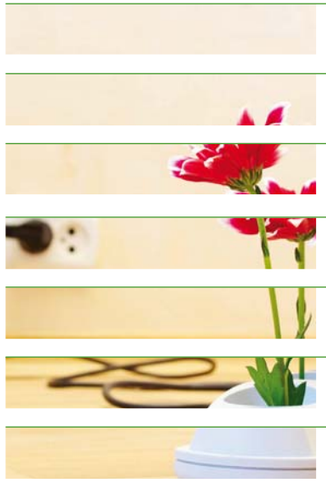

Słowo wstępne 3
Certyfikat Zielone Biuro 4
Energia elektryczna i cieplna 6
Woda 8
Materiały eksploatacyjne 10
Odpady 12
Edukacja ekologiczna 14

Słowo wstępne

W ostatnich latach można było zaobserwować wzrost zainteresowania ekologią i działaniami pro-środowiskowymi. Coraz mocniej uświadamiamy sobie jak bardzo dzisiejszy i przyszły stan środowiska zależy od naszych aktualnych wyborów, a co za tym idzie, podejmowanych zachowań i realizowanych inwestycji. Co ważne, nie tylko osoby Indywidualne, ale także firmy, międzynarodowe korporacje, jak i MŚP, instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe zaczęły zwracać uwagę na aspekty środowiskowe w swej codziennej działalności – i zaczęły od biur właśnie. Ponieważ niezależnie od wielkości czy branży, każda firma, instytucja i organizacja prowadzi na mniejszą lub większą skalę działalność biurową.

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska postanowiła wyjść tym inicjatywom naprzeciw i już w 2004 roku zaproponowała wyróżnienie organizacji, które mają szczególne osiągnięcia w tym zakresie – poprzez uhonorowanie ich niezależnym certyfikatem środowiskowym – Zielone Biuro. Każda, z prawie 200 organizacji (firm, urzędów, instytucji), które w ostatnim czasie uzyskały Certyfikat Zielone Biuro, podjęła nieskomplikowane działania, które stosowane codziennie pozwalają osiągnąć znaczne korzyści finansowe i zmniejszyć swój negatywny wpływ na środowisko.

Stworzenie ekologicznego biura to zwykle zastosowanie prostych rozwiązań, które w dużej mierze zależą od codziennych nawyków ludzi w nim pracujących. Jak przekonać pracowników do zmiany złych przyzwyczajeń? Warto rozpocząć od szkolenia wprowadzającego do tematu Zielonego Biura, a następnie poprzez regularne komunikaty podpowiadać i przypominać pracownikom, co mogą zrobić dla zmniejszenia swego negatywnego wpływu na środowisko. Świetnym pomysłem jest umieszczenie tabliczek z humorystycznymi poradami jak być eko-oszczędnym nad sprzętami biurowymi. Usunięcie indywidualnych koszy na śmieci przy biurkach na rzecz umieszczenia zbiorczych pojemników do segregacji odpadów czy wyeliminowanie jednorazowych naczyń, to tylko kilka prostych rozwiązań, które można wprowadzić od zaraz.

Promowanie podejmowanych przez organizację działań pro-środowiskowych wśród klientów, interesariuszy oraz konsumentów, nie tylko powiększy grono osób przyczyniających się do „lepszego jutra", ale także pozwoli zyskać biznesową przewagę nad nie-ekologiczną konkurencją.

W niniejszej publikacji zebraliśmy opis pro-ekologicznych działań, które zostały wdrożone przez certyfikowane biura firm. Opisane w tej publikacji firmy stanowią doskonały przykład tego, że ekologiczne wdrożenie w biurze mogą znacznie zwiększyć konkurencyjność przedsiębiorstwa niezależnie od branży do której należy. Są także dowodem na to, jak różnorodne mogą być ekologiczne rozwiązania i jak wielu obszarów biurowej działalności mogą dotyczyć. Mamy nadzieję, że posłużą one za inspiracje, a Państwa biura wkrótce się zazielenią.

Certyfikat Zielone Biuro

Certyfikat Zielone Biuro wyróżnia instytucje, firmy, organizacje pozarządowe i samorządy, które chcą się stale doskonalić, podejmować nowe inicjatywy na rzecz ochrony środowiska i wzmacniać swój proekologiczny wizerunek.

Posiadanie certyfikatu Zielone Biuro nie tylko wiąże się z prestiżem i pozwala się wyróżnić na tle konkurencji oraz zmniejszyć oddziaływanie firmy na środowisko. Niesie za sobą także wymierne korzyści finansowe w postaci obniżenia kosztów działania firmy poprzez wprowadzenie nowoczesnych ekologicznych rozwiązań.

KORZYŚCI

- wiarygodne potwierdzenie spełniania parametrów ważnych ekologicznie,
- uzyskanie wizerunku firmy przyjaznej dla środowiska,
- udział w ogólnopolskiej inicjatywie dającej możliwość wymiany doświadczeń, wykorzystania potencjału współpracy i wzajemnej promocji (marketing ekologiczny),
- prestiż i wyróżnienie się na tle konkurencji,
- wzrost świadomości ekologicznej pracowników oraz klientów firmy,
- obniżenie kosztów działalności, dzięki bardziej racjonalnej gospodarce surowcami, energią, wodą i odpadami.

CO ZROBIĆ, ŻEBY OTRZYMAĆ CERTYFIKAT?

Organizacja zainteresowana otrzymaniem certyfikatu wypełnia formularz przystąpienia do procesu certyfikacji. Drugim krokiem jest wyznaczenie zespołu odpowiedzialnego za wewnętrzną koordynację procesu certyfikacji oraz wdrożenie rozwiązań pro-środowiskowych w organizacji. Następnie, akredytowany konsultant przeprowadza rozpoznanie, na podstawie którego przygotowuje raport z praktycznymi wskazówkami dotyczącymi działań, jakie organizacja musi podjąć, aby spełnić kryteria certyfikatu.

Konsultant pomaga organizacji w sformułowaniu polityki środowiskowej, przeprowadza szkolenie nt. Kalkulatora CO_2 oraz nadzoruje wszelkie działania podejmowane w celu uzyskania certyfikatu. Przygotowując się do audytu certyfikującego, organizacja może korzystać z usług Centrum Informacji Ekologicznej oraz ze szkoleń prowadzonych przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska. Ostatnim krokiem jest poddanie się audytowi certyfikującemu, który zweryfikuje podjęte działania, a jego pozytywny wynik pozwoli uzyskać certyfikat Zielone Biuro potwierdzający status firmy przyjaznej dla środowiska.

Certyfikat przyznawany jest na okres 2 lat przez niezależną Komisję ds. Certyfikatu Zielonego Biura, działającą pod nadzorem zewnętrznej Kapituły. Po tym czasie organizacja powinna ponownie poddać się audytowi re-certyfikującemu.

KRYTERIA CERTYFIKATU ZIELONE BIURO

Zakres merytoryczny certyfikatu Zielone Biuro obejmuje różnorakie środowiskowe aspekty działalności biurowej. Certyfikat przyznawany jest firmom, które odniosły sukces w zakresie minimalizacji swego negatywnego wpływu na środowisko, co jest weryfikowane przez zgodność z kryteriami certyfikatu. Aby otrzymać certyfikat, organizacja musi spełnić dwupoziomowe kryteria. Pierwszy poziom to całkowita zgodność z wymogami prawa polskiego, drugi to wprowadzenie w organizacji rozwiązań pro-środowiskowych. Starania o certyfikat warto rozpocząć od dokładnej analizy charakteru organizacji i jej wpływu na środowisko, co powinno stanowić podstawę do stawiania i weryfikacji celów środowiskowych, które jako wdrożona polityka środowiskowa stanowią spełnienie pierwszego kryterium. Rekomendacje konsultanta pomogą wdrożyć rozwiązania konieczne do spełnienia kolejnych kryteriów: zrównoważonej gospodarki energią elektryczną i cieplną, wodą i odpadami. Monitorowanie ilości zużywanych surowców oraz generowanych odpadów i emisji CO2 pozwoli obserwować efekty podejmowanych działań. Kryteria związane z polityką zakupów i edukacją ekologiczną klientów pozostawiają szerokie pole do kreatywnych pro-ekologicznych działań.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA CERTYFIKATU OBEJMUJĄ:

- wdrożoną politykę środowiskową
- efektywne zarządzanie energią elektryczną i cieplną
- obowiązek monitorowania emisji CO_2
- zarządzanie materiałami eksploatacyjnymi
- racjonalne zarządzanie wodą
- ograniczenie produkcji odpadów i świadome postępowanie z tymi, które powstały
- posiadanie sprawnego systemu wentylacyjnego, klimatyzacji i zabezpieczenia p.poż.
- pro-ekologiczną politykę zakupów
- edukację ekologiczną pracowników i klientów

Energia elektryczna i cieplna

Trudno dziś sobie wyobrazić biuro bez komputerów, drukarek i kserokopiarek. Sprzęt biurowy oraz instalacja oświetleniowa i grzewcza pochłaniają co dzień ogromne ilości energii. Już samo wyłączanie urządzeń na okres weekendu, a nie pozostawianie ich w tzw. trybie czuwania, pozwoli na zmniejszenie tak rachunków jak i emisji CO_2. Z optymizmem możemy obserwować trend zmierzający ku redukcji zapotrzebowania na energię elektryczną poprzez stosowanie energooszczędnych źródeł światła, sprzętu biurowego, czy wyposażenia AGD.

Zakup sprzętu biurowego spełniającego wymogi klasy Energy Star, międzynarodowego programu promującego produkty energooszczędne, gwarantuje mniejsze zapotrzebowanie na energię elektryczną przy zachowaniu pełnej funkcjonalności urządzenia. Podobnie w przypadku wyposażenia biura w sprzęt typu AGD, warto wybrać produkty posiadające wysoką klasę efektywności energetycznej tj. A, A+ czy nawet A++. Jednakże samo stosowanie energooszczędnego sprzętu nie jest jeszcze kluczem do sukcesu, równie istotny jest sposób jego użytkowania.

Ograniczenie zużycia energii elektrycznej w biurach można osiągnąć także przez maksymalne wykorzystanie światła dziennego, o czym warto pamiętać już na etapie projektowania pomieszczeń biurowych. Odpowiednie rozmieszczenie oświetlenia pozwala wyeliminować zbędne źródła światła. Duże oszczędności daje zastosowanie programowalnych wyłączników światła dostosowanych do pory roku i czujników ruchu. Pod hasłem energooszczędne źródła światła rozumiemy świetlówki liniowe bądź kompaktowe (przystosowane do montażu w oprawach klasycznej żarówki) czy żarówki LED. Tajemnicą sukcesu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej jest ich wysoka skuteczność świetlna, kilkukrotnie większa od klasycznego oświetlenia.

Utrzymanie komfortu pracy związane jest ze znacznym zużyciem energii cieplnej na potrzeby ogrzewania pomieszczeń. Redukcję zużycia niezależną od sposobu wytwarzania i dostarczania energii można osiągnąć poprzez odpowiednią izolację termiczną budynku, ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu, dachu oraz stosowanie szczelnej stolarki okiennej. W przypadku samej instalacji c.o. efektywnym staje się wyposażenie grzejników w termoregulatory, stosowanie automatyki pogodowej i sterowania czasowego, pozwalającego obniżać temperaturę układu c.o. w godzinach wieczornych i nocnych, a podwyższać przed rozpoczęciem godzin pracy. W przypadku biur zlokalizowanych w firmach produkcyjnych można pokusić się o rozwiązania wykorzystujące powrót kondensatu pary czy wykorzystujące odzysk ciepła z urządzeń. Należy również pamiętać, że ogrzewanie pomieszczeń biurowych nie jest jedynym energochłonnym procesem koniecznym do sprawnego funkcjonowania biura. Obniżenie temperatury o 1 stopień wymaga znacznie wyższych nakładów energii niż jej podwyższenie o 1 stopień.

Danone Sp. z o.o. Bieruń
produkcja art. spożywczych
ul. Świerczyniecka 85
83-105 Bieruń
www.danone.pl

Do zasilania instalacji c.o. w budynku administracyjnym wykorzystywany jest powrót kondensatu z kotłowni zakładowej. Kotłownia zakładowa zajmuje się produkcją pary przeznaczonej na potrzeby technologiczne i grzewcze. Odbiorcami pary jest macierzysty zakład Danone oraz pobliskie osiedle domów mieszkalnych, gdzie jest ona używana do wytwarzania wody grzewczej na potrzeby c.o. i c.w.u.

Fungopol Sp.j. Cis-Bankiewicz, Skórczewski
przetwórstwo runa leśnego
ul. Leśna 2, Kinice
89-632 Brusy
www.fungopol.pl

Firma do podgrzewania wody użytkowej oraz wody produkcyjnej wykorzystuje odzysk ciepła z agregatów chłodniczych. W pomieszczeniach biurowych zainstalowane są energooszczędne źródła światła oraz grzejniki panelowe z możliwością termoregulacji. Automatyka pogodowa skorelowana z instalacja c.o. pozwala na dostosowanie ogrzewania do warunków zewnętrznych.

Lafarge Cement S.A.
produkcja cementu
ul. Iłżecka 24
02-135 Warszawa
www.lafarge.com

Wykorzystanie ogromnych przeszklonych powierzchni, racjonalne rozmieszczenie gabinetów, jak i przemyślana aranżacja wnętrz spowodowały prawie całkowite wyeliminowanie oświetlenia sztucznego na korzyść naturalnego światła. Sprzęt elektroniczny: komputery, drukarki, kserokopiarki spełniają najnowsze standardy energooszczędności. Nie bez znaczenia jest edukacja pracowników, co skutkuje szeregiem działań, które mają na celu oszczędność energii.

Woda

Woda wykorzystywana w obiektach biurowych musi spełniać wymagania stawiane wodzie do picia i na potrzeby gospodarcze. Normy zużycia wody stanowiące podstawę do ustalania ilości pobieranej wody na etapie projektowania przewidują, że przeciętne zużycie wody w pomieszczeniach biurowych w przeliczeniu na jednego pracownika na dobę wynosi 15 litrów. Rzeczywiste zużycie wody zazwyczaj różni się od wartości obliczeniowych i zależy od takich czynników jak: rodzaj stosowanej armatury, stan wykorzystywanej armatury oraz świadomość ekologiczna pracowników. Niewiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że kapiący kran rocznie może spowodować straty wody rzędu 30 - 40m^3, a cieknące spłuczki w toaletach mogą być przyczyną strat wody o wielkości nawet 400 m3/rok. Dodatkowo, w wyniku awarii urządzeń wodociągowych może dojść do ogromnego marnotrawstwa wody.

Zużyta woda po wykorzystaniu staje się ściekiem, który przed wprowadzeniem do środowiska powinien zostać oczyszczony. Oczyszczanie ścieków z kolei wiąże się z ogromnymi kosztami finansowymi jak i dużym wydatkiem energetycznym. Tak więc każdy litr zaoszczędzonej wody owocuje zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych. Z kolei wprowadzenie nieoczyszczonych ścieków komunalnych do środowiska skutkuje pogarszaniem się jakości wód powierzchniowych i podziemnych stanowiących rezerwuar wody pitnej dla przyszłych pokoleń.

Wszystko to spowodowało, że ludzie zarówno w domu jak i w biurach przestali postrzegać wodę jako niemal darmowy surowiec o nieograniczonych zasobach, a zaczęli się zastanawiać, jak ją efektywniej wykorzystywać. Pierwszym krokiem do bardziej racjonalnej gospodarki wodą jest monitoring jej zużycia, np. poprzez wykorzystanie narzędzia internetowego Menadżer Środowiska, dostępnego na stronie www.eko-spec.pl. Przegląd instalacji wodociągowej, naprawa lub wymiana wadliwych punktów instalacji oraz zastosowanie urządzeń ograniczających zużycie wody, takich jak spłuczki dwudzielne czy perlatory, szybko przyniosą widoczne oszczędności. Dalsze postępy w zakresie racjonalnej gospodarki wodą można osiągnąć poprzez edukację pracowników i zmianę ich nawyków na bardziej ekologiczne i ekonomiczne.

Swedwood Poland Sp. z o.o. Oddział w Skoczowie
produkcja elementów drewnianych
ul. Krzywa 1
43-430 Skoczów
www.swedwood.com

Firma zakupiła urządzenia pozwalające na ograniczenie zużycia wody – perlatory. Jednocześnie rozbudowano monitoring wody w obiekcie wprowadzając podliczniki. Dotąd firma wnosiła opłatę za ścieki równoważnie do wielkości zużycia wody. Po zainstalowaniu legalizowanych podliczników opłata ograniczona została tylko do ścieków powstających w części socjalnej, ponieważ woda wykorzystywana w procesach produkcyjnych nie powodowała powstawania ścieków.

Starostwo Powiatowe w Zakopanem
administracja rządowa
ul. Chramcówki 15
34-500 Zakopane
www.powiat.tatry.pl

Przeprowadzono modernizację sanitariatów w kierunku racjonalizacji zużycia wody, zamontowano dwuspłuki – spłuczki z dwoma sposobami spłukiwania wody oraz perlatory. Dzięki wprowadzonym zmianą obniżone zostało zużycie wody na cele socjalne i znacząco obniżono rachunki za odprowadzanie ścieków.

LG Electronics Wrocław Sp. z o.o.
produkcja lodówek,
montaż telewizorów
LG - 1-2 Biskupice Podgórne
55-040 Kobierzyce
www.lge.com

W pomieszczeniach socjalnych przy punktach poboru wody umieszczono wywieszki „oszczędzaj wodę, zgłoś awarię", nad umywalkami zawieszona została instrukcja mycia rąk, wyjaśniająca jak korzystać z sanitariatów przy zachowaniu oszczędnego zużycia wody. Na bateriach umywalkowych zainstalowano wysokonapowietrzające perlatory.

Materiały eksploatacyjne

Najbardziej eksploatowanym surowcem w biurach jest oczywiście papier. Oczywiście nie można całkiem wyeliminować papieru z biur, ale można znacznie zminimalizować jego zużycie. Najprostszy sposób, dający od razu widoczne rezultaty, to ustawienie domyślnego druku dwustronnego. Jednostronnie zadrukowany paper świetnie nadaje się do notatek czy do druków wewnętrznych. Nadwyżki jednostronnie zadrukowanego papieru chętnie przyjmą przedszkola czy szkoły podstawowe. Przed wydrukowaniem dokumentu, warto się zastanowić, czy aby na pewno jest to konieczne. Powszechnie obserwuje się wdrażanie w firmach elektronicznego obiegu dokumentów. Duża część operacji związanych z obiegiem dokumentów może być realizowana przy pomocy systemów komputerowych, np. zamówienia sprzedaży, zarządzanie fakturami, obsługa spraw pracowniczych takich jak np. urlopy. Biuletyny i ogólne informacje dla pracowników mogą być publikowane drogą elektroniczną, co zmniejsza ilość zużywanego papieru. Popularne staje się przygotowywanie materiałów na konferencje i szkolenia z wykorzystaniem elektronicznych nośników pamięci, a z pominięciem zadrukowywania ogromnych ilości papieru. I na szczęście coraz mniej osób drukuje maile.

Tonery i kartridże, zamiast wyrzucać i kupować nowe, można poddać regeneracji, poprawi to jakość środowiska jak i budżet firmy. Ich zużycie zmniejszy się, jeśli domyślnie ustawimy czarno-biały tryb drukowania. Drukowanie kilku stron na jednej czy wykonywanie tzw. druków ekonomicznych pozwoli na ograniczenie zużycia zarówno papieru jak i tonerów i kartridży.

Nożyczki, dziurkacz, zszywacz nadal w epoce elektroniki stanowią niezbędnik pracownika biurowego. Warto rozważyć, czy konieczne jest, aby każdy zatrudniony dysponował swoim zestawem czy może jeden na kilka pracowników wystarczy. Do zapasów galanterii biurowej powinna mieć dostęp jedna osoba i wydawać na życzenie długopisy czy notesy. Można także wdrożyć recyklingowy program dla artykułów biurowych poprzez zorganizowanie tzw. „punktów wymiany", gdzie pracownicy mogą zostawiać niepotrzebne im aktualnie biurowe gadżety. Z doświadczenia wiemy, że nigdy nie czekają one długo na nowego właściciela.

Polskie Linie Lotnicze LOT S.A.
rozkładowy transport lotniczy
ul. 17 Stycznia 39
00-906 Warszawa
www.lot.com

Wszystkie tonery w firmie poddawane są odzyskowi tj. ponownemu użyciu części nadających się do powtórnego wykorzystania. Drukarki i kserokopiarki znajdują się na korytarzach, aby z nich skorzystać, pracownik musi się zalogować – w ten sposób można kontrolować ilość drukowanych i kserowanych dokumentów (istnieje możliwość rozliczenia pracownika w tym zakresie). Każdy dział co roku ustala budżet przeznaczony na materiały biurowe (dotyczy to zarówno zakupu materiałów biurowych jak również ilości zrobionych kserokopii oraz zamówionych wizytówek i papieru firmowego). Pomaga to z jednej strony zaplanować budżet, a z drugiej uniknąć bezzasadnych zakupów.

F.H.U.Kserkom
handel i usługi w zakresie maszyn biurowych
33-100 Tarnów
ul. Romanowicza 32
www.kserkom.com

Na firmowych drukarkach ustawiona jest domyślnie opcja druku czarno-białego. Do korespondencji wewnętrznej powszechnie stosuje się koperty wielokrotnego użytku. Papier jednostronnie zadrukowany wykorzystywany jest przez pracowników do robienia notatek.

BP Europa SE
branża paliwowa
ul. Jasnogórska 1
31-358 Kraków
www.bp.pl

Papier jednostronnie zadrukowany nie zawierający informacji niejawnych przekazywany jest do przedszkoli (w 2008 przekazano w ten sposób 220 kg papieru). Firma stosuje ograniczenie ilości papieru niezbędnego przy sporządzaniu dokumentów sprzedaży oraz w codziennej pracy biura – automatyczne ustawienia drukarek – druk dwustronny.

Odpady

Przeciętnie przyjmuje się, że jeden pracownik biurowy wytwarza na dobę do 3l odpadów. W biurach generuje się przede wszystkim zmieszane odpady komunalne, zużyty papier w formie zadrukowanej, odpady z tworzyw sztucznych oraz odpady niebezpieczne, takie jak świetlówki, baterie czy stare monitory. Baterie zawierają niebezpieczne i toksyczne związki, m.in. ołów i kadm i dlatego zaliczamy je do odpadów niebezpiecznych. Zużyte baterie odbiera wyspecjalizowana organizacja odzysku. Przestarzały lub zepsuty sprzęt elektryczny i elektroniczny, a także żarówki (w tym świetlówki i żarówki energooszczędne) powinny być odbierane przez specjalistyczne firmy albo odnoszone do punktów zbiórki. Sklepy i punkty handlowe mają obowiązek przyjąć bezpłatnie stary sprzęt przy zakupie nowego tego samego rodzaju.

Zasada 3R (Reduse, Reuse, Recycle) sprawdza się świetnie także w biurach. Pierwszy etap – Reduce – to ograniczanie wytwarzanych odpadów poprzez odpowiedzialne zakupy i efektywne wykorzystywanie zasobów. Zamiast półlitrowych plastikowych butelek z wodą mineralna można postawić 20l dystrybutory wody, a naczynia jednorazowe zastąpić szklanymi. Serwowanie gościom wody w pięknych szklanych dzbanach a nie prozaicznych plastikowych butelkach na pewno poprawi atmosferę biznesowych spotkań. Reuse to ponowne wykorzystanie. Wystarczy zapytać, a może się okazać, że artykuły biurowe niepotrzebne jednemu pracownikowi chętnie przygarnie inny. Dobrze sprawdzają się na tym poziomie „punkty wymiany" (opisane w dziale „materiały eksploatacyjne").

Jeśli nie ma już możliwości wykorzystania materiałów czy sprzętów biurowych, zawsze pozostaje nam trzeci poziom – Recycle, czyli odzyskiwania poprzez ponowne wykorzystanie, tyle, że nie na poziomie produktu a surowca. Na każdym piętrze biurowca warto wyznaczyć miejsce do segregacji – postawić odpowiednio oznaczone kolorowe kosze do selektywnej zbiórki (w zakresie papier, tworzywa sztuczne, szkło, odpady niebezpieczne typu świetlówki i baterie), najlepiej z tabliczkami informującymi, gdzie należy wrzucać konkretny rodzaj odpadów. Każda tona zebranej makulatury pozwala zaoszczędzić 1476 litrów ropy, 26 tys. litrów wody, 7 m^3 miejsca na składowisku i....17 pięknych drzew!

Bank Ochrony Środowiska S.A.
działalność finansowa
Al. Jana Pawła II 12
00-950 Warszawa
www.bosbank.pl

Na terenie Centrali Banku zorganizowano gniazda z pojemnikami do selektywnej zbiórki odpadów w zakresie papieru, plastiku, szkła, baterii, odpadów elektronicznych. Kosze na poszczególne frakcje surowców wtórnych są dokładnie opisane. Jest to rozszerzenie prowadzonych dotychczas działań w tym zakresie, poszerzone o aspekt edukacyjny. BOŚ S.A. wdrożył również Politykę Środowiskową.

Velux Polska Sp. z o.o.
produkcja i sprzedaż okien do poddaszy
ul. Muszkieterów 15 A
02-273 Warszawa
www.velux.pl

Na terenie biura woda dystrybuowana jest wyłącznie z dystrybutora. Pracownicy korzystają z naczyń wielokrotnego użytku. Podczas spotkań biznesowych podaje się wodę w szklanym dzbanku.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel Kraków Sp. z o.o.
odbiór odpadów komunalnych
ul. Półłanki 64,
30-740 Kraków
www.vangansewinkel.pl

W firmie obowiązuje elektroniczny obieg dokumentów księgowych – dokumenty są skanowane i w sposób elektroniczny udostępniane do dalszej pracy. Komunikaty wewnątrz firmowe wysyłane są drogą mailową lub zamieszczane w intranecie, tak by ograniczyć wydruki dokumentów. Poza tym firma segreguje odpady komunalne wydzielając z nich frakcje: szkło, plastiki, tworzywa sztuczne oraz papier.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna pracowników jest o tyle ważna, że bez zaangażowania całego zespołu niewiele da się zmienić. Tylko współpraca pozwoli na sukcesywne postępy w oszczędnym gospodarowaniu wodą, papierem minimalizację wytwarzanych odpadów. Bez odpowiedniej komunikacji odnośnie podejmowanych inicjatyw prawie niemożliwe jest zainteresowanie i zaangażowanie pracowników do włączenia się w podejmowane działania. Warto postawić nacisk na regularność szkoleń i komunikatów. Lekki język i dowcip dadzą pożądane efekty. Świetnie sprawdzają się humorystyczne tabliczki namawiające do oszczędzania papieru czy segregacji odpadów. Organizowanie nietuzinkowych wydarzeń, takich, jak „Dzień bez samochodu" czy „ekologiczny piknik", pozwoli włączyć także rodziny pracowników w działania dla lepszego świata. Potwierdzeniem dobrze przeprowadzonej akcji edukacji ekologicznej będzie pojawianie się pro-środowiskowych inicjatyw oddolnych wśród pracowników.

Świetnym posunięciem w zakresie szerzenia edukacji ekologicznej jest upowszechnianie środowiskowo odpowiedzialnych zachować wśród swoich klientów, np. poprzez zamieszczenie informacji o ekologicznych działaniach podejmowanych przez pracowników w trakcie zwyczajnych biurowych czynności na stronie internetowej. Dodatkowo jest to doskonała reklama dla firmy. Realizacja projektu dot. certyfikacji pokazała, że coraz większa liczba przedsiębiorców, zdaje sobie sprawę jak bardzo od ich decyzji zależy stan otaczającego nas środowiska. Podczas audytów niejednokrotnie okazywało się, że prowadzących biuro firmy nie tylko cechuje duża świadomość ekologiczna, ale także umiejętnośćprecyzyjnego stawiania celów w dziedzinie środowiska.

Certyfikat w tym znaczeniu stał się nagrodą za wieloletnie działania, a przede wszystkim za ciężką pracę polegającą na zmianie świadomości swoich pracowników. Wydawałoby się, że prostszą sprawą będzie wprowadzenie zasad zrównoważonego rozwoju w małych firmach, zatrudniających mniejszą ilość ludzi, ale okazało się, że bardzo dobrze radzą sobie większe firmy i respektowanie zasad polityki środowiskowej przebiegła w nich bardzo naturalnie. Dla wielu właścicieli firm ekologiczne działania są jednak zadaniem wielce nowatorskim i drugorzędowym, niemniej jednak analizując dobre praktyki najlepszych firm okazuje się, że wystarczy niewiele do osiągnięcia celu i można z tego czerpać wiele dla siebie.

EnergiaPro S.A. oddział w Wałbrzychu
przesył energii elektrycznej
ul. Wysockiego 11,
58-300 Wałbrzych
www.energiapro.pl

W wałbrzyskim oddziale EnergiiPro od września 2010 r. działa autorski program ekologiczny „Eco-Office", którego głównym założeniem jest ograniczenie zużycia energii, wody i papieru. Mowa tu o proekologicznych działaniach na każdym stanowisku pracy i odpowiedzialności pracowników, starających się wpłynąć swoimi zachowaniami na ochronę środowiska.

Carlsberg Polska SA
branża handlowa
ul. Iłżecka 24,
02-135 Warszawa
www.carlsbergpolska.pl

Wirtualny pracownik CLEANERMAN ma za zadanie nadzorować całość prac związanych z działaniami na rzecz Zielonego Biura. Pracownicy mogą zobaczyć jego zabawną postać w każdym miejscu biura, w którym zapala się czerwona lampka ochrony środowiska. CLEANERMAN nakłania pracowników do dwustronnych wydruków dokumentów, segregacji śmieci, wyłączania po pracy oświetlenia czy klimatyzacji; wysyła im także mailem Eko-felietony. W minionym roku otworzył w pomieszczeniach kuchennych firmy Zielony Ogródek z ziołami, zachęcając pracowników do ekologicznej konsumpcji i wzbogacania swojej diety.

Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o.
utylizacja i składowanie odpadów
ul. Kwiatkowskiego 8
33-101 Tarnów
www.jrch.pl

W pomieszczeniach biurowych porozmieszczano tabliczki o pouczających eko-hasłach: „Oszczędzaj wodę", „Wyłącz światło", „Papier drukuj dwustronnie". Raz do roku firma organizuje dla swych pracowników tydzień poświecony ekologii; każdego dnia poruszany jest inny jej aspekt. Eko-tydzień kończy się podsumowaniem ilości zebranych surowców wtórnych typu butelki, puszki i baterie. Dla najaktywniejszych w dziedzinie działań dla środowiska pracowników przewidziane są ciekawe nagrody.

FUNDACJA
PARTNERSTWO DLA ŚRODOWISKA

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
ul. Św. Krzyża 5/6; 31-028 Kraków
tel.: +48 12 430 24 43, +48 12 430 24 65
e-mail: biuro@fpds.pl

www.zielonebiuro.pl
www.fpds.pl

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska od 1991 r. pomaga mieszkańcom ponad 20 regionów Polski zmieniać swoje otoczenie – rozwijać współpracę lokalną, przedsiębiorczość i szacunek dla środowiska naturalnego. Wspólnie z ponad 600 partnerami z Polski (organizacje pozarządowe, szkoły, instytucje samorządowe, przedsiębiorstwa), realizuje sześć długoletnich programów, które wprowadzają zasady zrównoważonego rozwoju w codzienne życie Polaków: Grupy Partnerskie, Zielone Szlaki – Greenways, Szkoły dla Ekorozwoju, Czysty Biznes, Ekomuzea, Marka Lokalna. Programy Fundacji są nieustannie rozwijane zgodnie z lokalnymi potrzebami. Działania te obejmują m.in. pomoc finansową, doradczą, szkoleniową, tworzenie sieci współpracy, certyfikację środowiskową, proponowanie innowacyjnych rozwiązań i upowszechnianie sprawdzonych wzorów działań przyjaznych dla środowiska.

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, w ramach realizowanych programów, przyznaje certyfikaty środowiskowe: Czysta Turystyka, Zielone Biuro, Przyjazny Rowerom, Zielona Flaga oraz Lokalne Centrum Aktywności Ekologicznej.

Biznesowi Partnerzy Strategiczni Fundacji Partnerstwo dla Środowiska

bp Cadbury TOYOTA KNAUF INSULATION

Patronat medialny nad publikacją

CSRinfo

„Aktywna edukacja ekologiczna na Zielonych Szlakach – Greenways"
Wsparcie udzielone przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię
poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego EOG
oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Copyright by Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
Kraków 2011
Wszelkie prawa zastrzeżone
ISBN 978-83-61733-06-5

www.fpds.pl
www.zielonebiuro.pl